

Sperwer *Accipiter nisus* verdringt Ekster *Pica pica*

J. Dellink

Op maandag 28 februari 2011, om 16.000 uur, liet ik de hond uit bij de Douwelerkolk in het park Wijtenhorst¹ in Deventer. Tijdens dit rondje, waarbij ik hond uitlaten in de regel combineer met vogels spotten, was ik na het fotograferen van een aantal Grote Zaagbekken op de kolk op weg naar huis en moest alleen nog even langs de koeien op het laatste stukje natuurgebied. Bij de koeien aangekomen kon ik mooie plaatjes schieten van een Grauwe Gans. Hierbij had ik ook een Ekster in het vizier gekregen. Hoewel onze bordercollie in de regel goed te sturen is, wilde ik bij het vee de hond toch even aanlijnen om te voorkomen dat ik een hele kudde brandrode Maas-, Rijn- en IJsselkoeien op me af zou krijgen. Dit mede omdat er een kalfje bij was en de stier een imposante omvang heeft. Door het lawaai van een alarmerende Ekster werd mijn aandacht getrokken naar een gevecht tussen een Ekster en een bruine vogel die later een Sperwer bleek te zijn. De Ekster vluchtte naar de sleedoorns die hier veel aan de waterkant staan. Voorzichtig benaderde ik de plek waar het gevecht plaatsvond om een glimp op te vangen en eventueel een mooi plaatje te kunnen schieten. Sinds kort heb ik de mogelijkheid om met 30x in te zoomen. Op een berg zand onder de sleedoorn was het gevecht nog gaande en ik zag de Ekster vrijkomen en wegfladderen naar een boom aan het water. De Sperwer vloog zijn toekomstige prooi achterna en ging in een boom ernaast zitten. Ondertussen waren zowel Kraaien als twee ander Eksters hevig lawaai aan het maken in de bomen rondom en poogde één Ekster de Sperwer te verjagen. De aangevallen Ekster was duidelijk aangeslagen en had waarschijnlijk al ietsel opgelopen van de klauwen van de Sperwer. De Sperwer zag de toestand van de gewonde vogel aan en besloot nogmaals toe te slaan. Met de Ekster in de poten viel de Sperwer in het water onder de boom. Natuurlijk kon ik de verleiding niet weerstaan om dit schouwspel te bekijken en probeerde tussen de prikkende sleedoorn door een glimp op te vangen van de jager met zijn prooi. Hierbij kreeg ik de Sperwer op de foto, op enige afstand van de waterkant met de Ekster ondergedompeld in het water. De staart van de Sperwer was gespreid en fungeerde als een soort drijver. Met zijn vleugels roeide de Sperwer naar de kant, en verdween achter een boom waarbij ik de vogel uit het zicht verloor. Tussen de sleedoorns door ben ik naar de andere kant van de boom gekropen. De Sperwer had nog steeds, staande in het water, de tegensputterende Ekster vast tot deze allengs rustiger werd. De walcant was door boomwortels iets te hoog voor de Sperwer om uit het water te klimmen. Mogelijk toch door mijn aanwezigheid, of doordat de Sperwer de greep op zijn prooi verloor, vloog de vermoedelijk vrouwelijke vogel op uit het water, de prooi achterlatend welke gelijktijdig boven kwam drijven.

¹ De Wijtenhorst is een landgoed dat in 1836 werd gekocht door de familie Wijtenhorst. Zij bouwden vlakbij de kolk een statig landhuis en legden een park in Engelse landschapsstijl aan. Het landhuis is verdwenen maar het park is nog als zodanig te herkennen

De Sperwer bovenop de – onder water liggende – Ekster, 28 februari 2011, Deventer (Foto J. Dellink). *Juvenile Sparrowhawk in the process of drowning a Magpie, Deventer, 28 February, 2011.*

De volgende vragen kwamen in mij op. Zouden Sperwers vaker een prooi verdrinken of was dit toeval omdat de voor de Sperwer grote prooi in het water viel? Kan de

Sperwer met een maal een klauw in de prooi wel loslaten? Is er iets bekend over het drijfvermogen van de Sperwer, en is de uitgespreide staart daarbij een hulp. Zijn er andere observaties van roeiende Sperwers?

In een van de uitgaven van De Takkeling heb ik wel eens iets gelezen over een Havik *Accipiter gentilis* die zijn prooi in het water ving. In British Birds zijn verdrinkingen – door Sperwers – beschreven van Kievit en Gaai, soorten die ongeveer even zwaar zijn als Sperwers. De verhouding Sperwer versus Ekster was qua omvang ongeveer gelijk maar omdat de prooi nat was en de vleugels van de Sperwer ook niet meer helemaal droog waren, was wegvliegen uit het water met deze prooi geen optie. Dit maakte mijn schuldgevoel weer wat goed dat ik mogelijk een storende factor was geweest bij de sperwermaaltijd. Na de verdrinking van de Ekster was het overigens muisstil aan het water, de alarmerende Eksters en Kraaien waren verdwenen. Op weg naar huis zag ik nog meerder Eksters zitten, waarschijnlijk een zonder toekomstige partner. Een mooi natuurmoment, 30x zoom levert toch wat op.

Summary

Dellink J. 2011. Sparrowhawk *Accipiter nisus* drowning Magpie *Pica pica*. De Takkeling 19: 117-119.

On 28 February 2011, a – presumably female – juvenile Sparrowhawk was observed fighting a Magpie on land. Although the Magpie managed to escape to a *Prunus spinosa* bush, the Sparrowhawk attacked again during which both fell into a nearby ditch. The Magpie was held under water, with the Sparrowhawk on top. Using its wings, the Sparrowhawk managed to row towards the shoreline, meanwhile gripping its prey. As the shoreline was too high to lift the prey from the water, the Sparrowhawk eventually discarded its prey (or was disturbed) and disappeared without the – now dead - Magpie.

Literatuur

Green E.E., Ashford R.W. & Hartridge D.H. 1986. Sparrowhawk killing Lapwing in water. British Birds 79: 502.

Hattem D. van 2002. Havik *Accipiter gentilis* vangt meerkoet *Fulica atra*, en hoe! De Takkeling 10: 150-151.

Spanje T. van 2001. Adulte man Havik *Accipiter gentilis* ploft tijdens eendenkuikenjacht in kanaal. De Takkeling 9: 135-136.

Weekley D.R. 1997. Eurasian Sparrowhawk drowning Eurasian Jay. British Birds 90: 524.

http://www.vogelwerkgroepnijmegen.nl/Vlerk_20091_Havik.pdf

http://www.WaarMaarRaar.nl/pages/re/52732/Ekster_verdrinkt_door_een_sperwer_.html

<http://www.youtube.com/watch?v=R0Ycdt-agOA&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=nLL-CuWglSc>

<http://www.youtube.com/watch?v=ukYJs8P14FY>

Adres: Marechausseestraat 2, 7433 MP Schalkhaar